

Operationen har gjort livet annorlunda för Kent Olofsson. Hade jag vetat att det gick att operera, skulle jag ha begärt det tidigare. Nu orkar jag med vardagen på ett helt annat sätt, säger han.

Kil mellan ländkotor gjorde livet enklare

Ankyloserande spondylit, Bechterews sjukdom, böjde Kent Olofssons rygg. En operation i ländryggen gav honom livet tillbaka.

Redan som ung fick Kent Olofsson höra att det var latmasken som härjade i ryggen, eller så var det växtvärk, när det gjorde ont i kroppen.

– Så var det tills jag träffade en läkare som visade mig en gammal lärobok med en klassisk bild av en man med huvudet framför kroppen, berättar Kent Olofsson.

”Det kvittar hur ont du har, du måste träna, du kommer att leva länge, bli tjurig och tvär”, sa läkaren.

– Jag var i 20-årsåldern och nog har det blivit så. Jag har aldrig tränat på gym, men jag har alltid haft ett fysiskt aktivt liv.

– Sjukdomen kom ikapp mig 1999. Jag kunde inte längre

se folk i ögonen, skorna däremot såg jag mycket av.

Spenshults reumatikersjukhus räddade honom för ett tag, ändå orkade han inte längre.

– Där fanns vårdpersonal som brydde sig, varmvattenbassängen var fantastisk, sjukgymnasterna kunniga och så kompisar i samma situation som jag själv. Men jag orkade inte mer.

Kil mellan ländkotor

Han fick träffa ortoped Urban Rydholm för att diskutera vilka möjligheter som fanns. ”Nacken ger jag mig inte på. Ländryggen är stel, men rak och fin, och jag har gjort det en gång tidigare, sa han.”

Planen var att göra en kil mellan andra och tredje ländkotan för att minska risken för skada på ryggmärgen och för att skydda de nerver som går till benen.

Så gjordes operationen

Med ankyloserande spondylit, sedan gammalt kallad Bechterews sjukdom, följer ofta inflammation i muskel- och senfästen mellan ryggkotorna, både i hals- och ländrygg. Ny benvävnad som ger stelhet och är skör kan bildas.

Kommentar från professor Urban Rydholm:

Felställningen i kotpelaren hos reumatiker sitter till stor del i hals- och bröstkotpelaren. Korrigering kirurgi på dessa nivåer medför emellertid betydande risk för skada på ryggmärgen. Korrektionen görs därför som regel i ländryggen, nedanför andra ländkotan där ryggmärgen avslutas och övergår i isolerade nervrötter.

Man avlägsnar en benkil omfattande delar av tredje och andra ländkotan, och klaffar sedan ihop det hela med effekten att hela överkroppen får en mera horisontell position och patienten kan se rakt fram utan att behöva räta sig maximalt med hjälp av muskulaturen. Den smärta i nacke och brösttrygg som plågar många Bechterewpatienter beror inte på inflammation utan på muskulär utmattning.

Det övre och nedre kotpelarsegmentet fixeras till varandra med skruvar i kotorna som förbinds med vertikala stag. Efter operationen fixeras ryggen i en s.k. trepunktskorsett i 8-10 veckor.

Stående och liggande brukar inte vara något problem, medan däremot sittande kan vara besvärligt under tiden fram till fullständig läkning.

Inför operationen skulle magnetkamerabilder tas och i Varberg fanns en sådan maskin.

– Jag skulle vara där klockan 22 och min tanke var att äntligen använder sjukvården sina resurser optimalt.

Specialkamera

Det var bara det att när Kent skulle lägga sig på britsen för att föras in i den rörlighetsapparaten fanns det inte en chans. Kroppsformen var som en märla, britsen var smal och rak. Lösningen var en specialkamera i Landskrona. Det blev en väntetid på sex månader innan det äntligen var dags att ta tåget till Lund och operation.

Under operationen, som tog ungefär sex timmar, låg Kent på magen.

– Det var ett riktigt hantverk som utfördes med såg och mejslar. Man skruvade dit fyra par 7,5 cm långa skruvar och stabiliserade med skenor emellan. Sedan skulle kroppen göra ryggen stabil genom att växa fast i det läget, för själva skroten håller inte ihop ryggen.

Operationen gick enligt planerna och redan någon dag efter var Kent på benen i gästol. Inför ingreppet hade han inte känt någon oro. Men en propp i lungan var inte planerad och den föranledde åtta dagar extra på sjukhuset, vilket irriterade Kent.

– Jag trodde att jag visste att de inte skulle ta kål på mig.

Deras övervakning av mig var nog större än jag förstod, men mitt tålamod var klen.

Under tre veckor på Spenshult fick han sedan uppleva hur fantastiskt kroppen kompenserar, han tränade snart i trappor och varmvattenbassäng.

Åkte liggtaxi

Livet efter hemkomsten upplever Kent inte som svår, bara jobbig, och med full service runt omkring sig. Som egen företagare ville han arbeta i den mån orken tillät.

– Jag åkte liggtaxi till och från jobbet. Det var omöjligt för mig att sitta, jag kunde stå och ligga och därför hade jag en extrasäng där, och specialsäng hemma också.

Nu är värken i ryggen borta, men stelheten kommer alltid att besvära. Kent har fortfarande svårt att ligga, men med nackkrage kan han sova. Andra leder värker, men inte värre än att han varje morgon glömt hur det var dagen innan.

– Jag vill säga till alla som har liknande problem att det finns kirurgiska metoder som kan underlätta. Om jag vetat, skulle jag ha begärt operation tidigare. Livet är annorlunda nu, jag orkar med vardagen på ett helt annat sätt, säger Kent Olofsson.

Text och bild Yvonne Enman